Deixame medrar pero…acompáñame!

Mª Teresa Neira González
terepola@edu.xunta.es

Que se entende por ler e escribir?

Ler non é so decodificar. Ler é **interactuar** cun texto.

Escribir non é so codificar. A escritura dase cando hai **intención comunicativa.**

É necesario plantexar na aula situacións de lectura e escritura con **funcionalidade**, dar á lectura e á escritura o seu uso social.

É fundamental diferenciar o proceso de producir un texto do proceso de codificar ese texto.

"Escribimos en el aula, según en qué aula"

Myriam Nemirovsky

Etapas de adquisición de la lengua escrita
Mª Teresa Neira González
cedec
Centro Nacional de Desarrollo Curricular en Sistemas no Propietarios
GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA
EDIA
0:09 / 10:27

Etapas de adquisición de la lengua escrita
los sistemas de escritura en el desarrollo del niño
emilia ferreiro y ana teberosky
fue "Los sistemas de escritura en el desarrollo del niño"
publicada por Emilia Ferreiro y Ana Teberosky en 1979.
0:37 / 10:27
Desliza la página para ver más detalles

Etapas de adquisición de la lengua escrita
Sobre la enseñanza del lenguaje escrito...
y temas aledaños
Myriam Nemirovsky
Maestros y Enseñanza
Paidós
por ejemplo, Miriam Nemirovsky "Sobre el lenguaje escrito y temas aledaños" o Montserrat Fons Estévez "Leer y escribir para vivir".
0:49 / 10:27
Desliza la página para ver más detalles

https://www.youtube.com/watch?v=_H54tEqlB4o&t=5s

As escrituras libres sen ditado e sen copia. Nunha copia non hai reflexión, non se formula ningunha hipótese.

O nome propio: achega de Emilia Ferreiro

Dentro dos textos enumerativos a primeira palabra que as nenas e nenos queren recoñecer (ler) e escribir é o seu propio nome. Tamén interésanlle outros nomes importantes: das nais e pais, dos irmáns, das compañeiras, dos xoguetes favoritos, dos personaxes de contos,...

- A primeira actividade que é preciso facer en relación ao nome propio é abrir o ficheiro dos nomes das nenas e nenos do aula.
- Tarxetas, sen fotografía nen debuxo, do mesmo tamaño.
- É habitual empregar os nomes para identificar o material escolar, rexistrar os que están na escola e os que están en casa, rexistrar os que comen na escola e os que van a casa, gardar os seus traballos,...
- É pertinente que, de xeito habitual, escriban o nome nas súas producións ainda que sexa dunha maneira non convencional.

As tarxetas sen fotografía

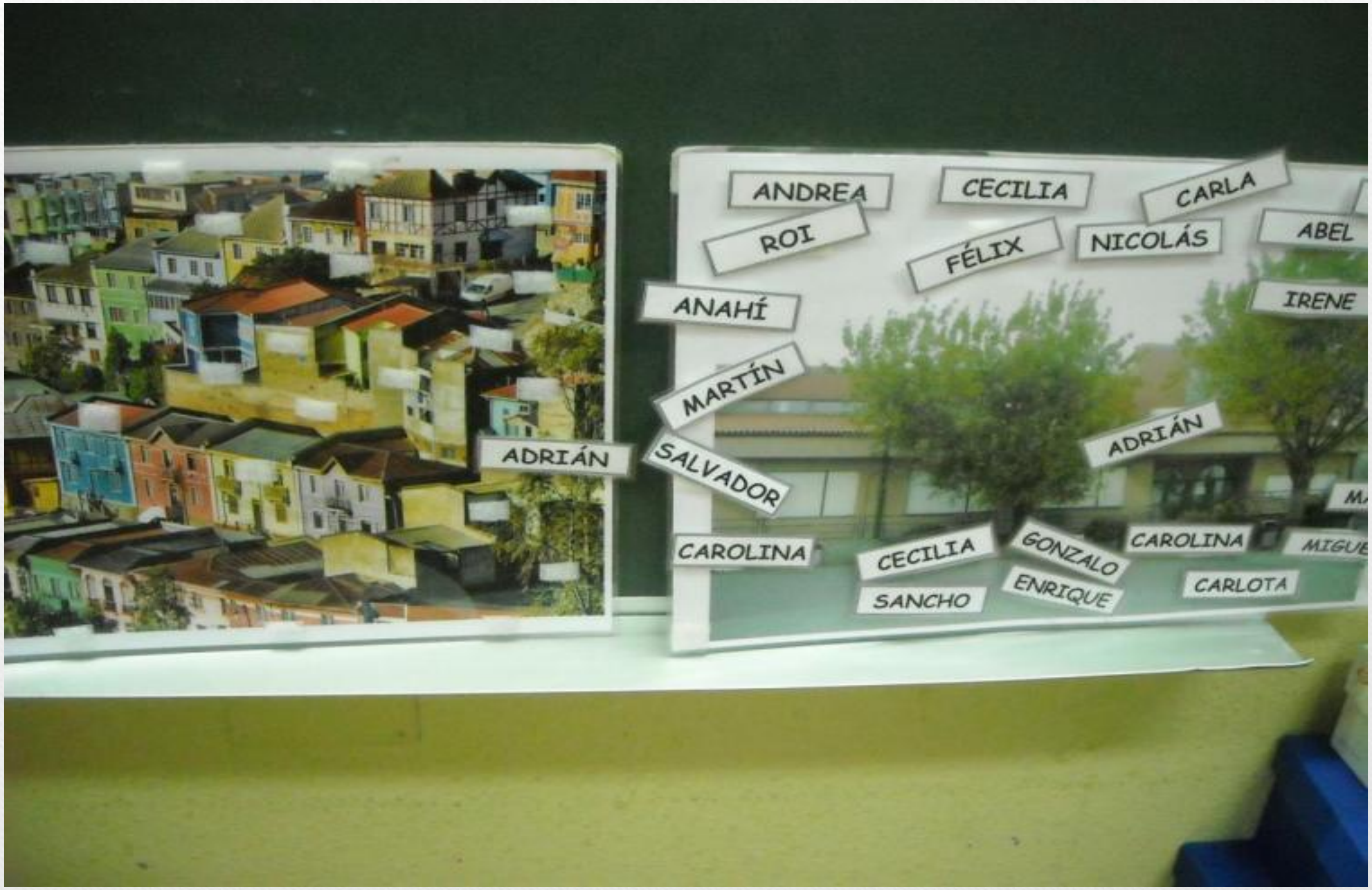

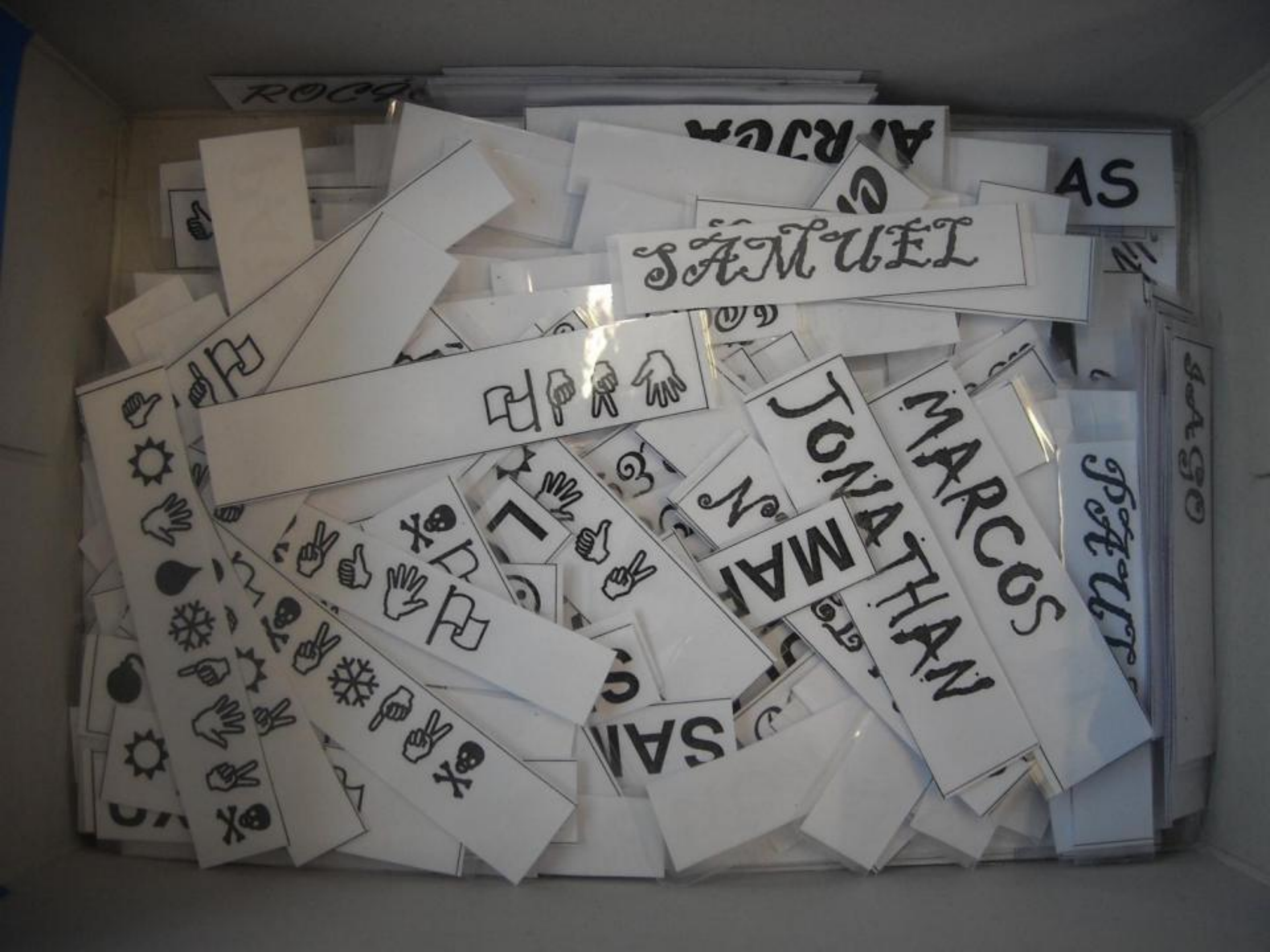
SAMUEL
JONATHAN
MARCOS

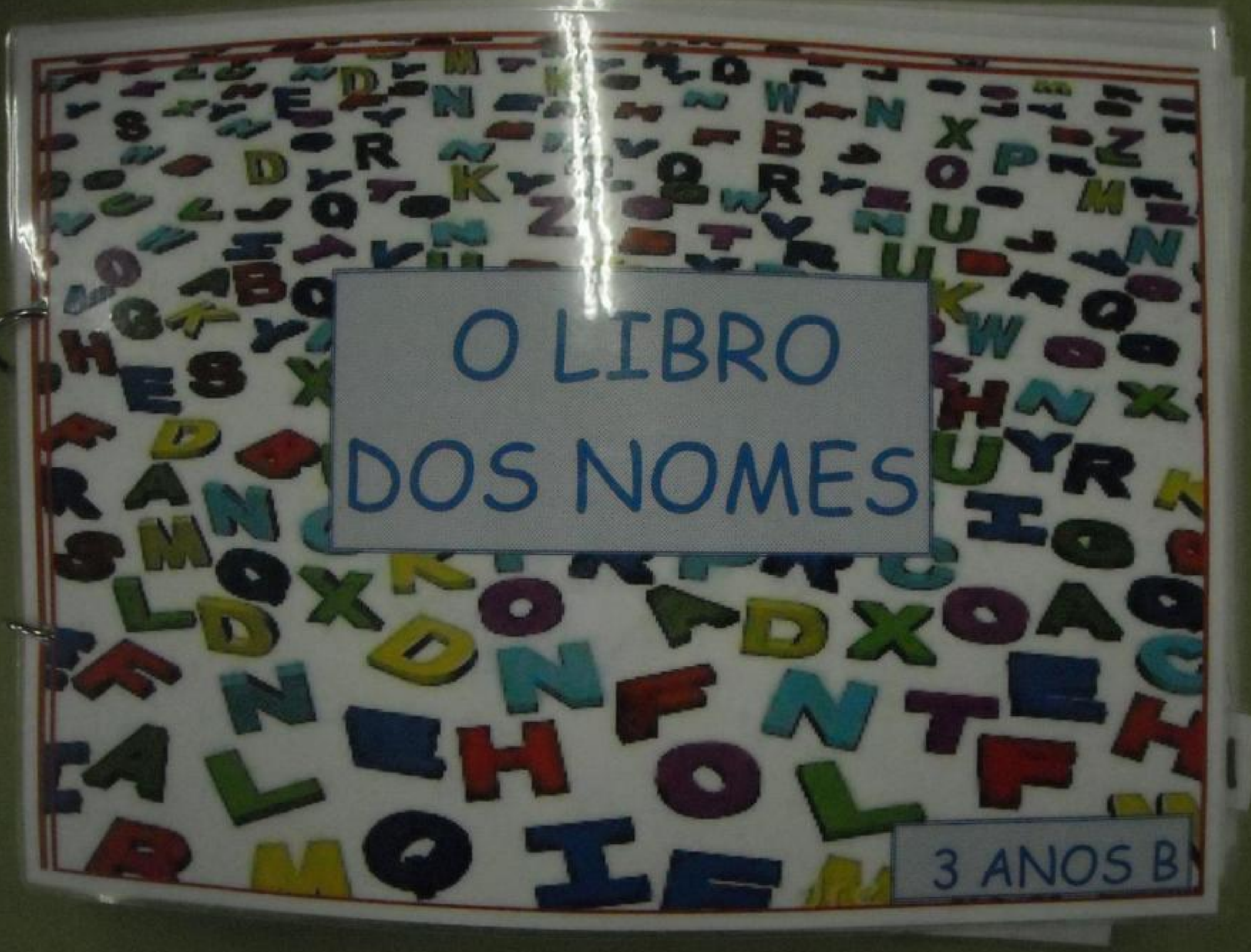
O LIBRO
DOS NOMES
3 ANOS B

- O nome propio posibilita que as nenas e nenos teñan un recurso estable de escritura para interactuar libremente con ela. É un bo modelo de escritura porque representa un atributo que solo pode representarse graficamente a través da escritura, sendo unha parte moi importante da súa identidade, o que produce unha gran motivación para aprender (carga afectiva).

OUTONO
O LIBRO
DOS NOMES
"ENTRE FOLLA E FOLLA
VEÑA O DEMO E ESCOLLA"
3 ANOS B
NOVEMBRO 2014

- É unha fonte de información que irá xeralizando a outras escrituras e ofrece un gran repertorio de letras convencionais, que poderá comparar, diferenzar, clasificar,...

OUTONO

MAZÁS

M A Z Á S

PIÑAS
P I Ñ A S

- Un erro habitual é pedirlles que repasen o seu nome sobre puntiños ou non permitirlle que o tracen ata que son capaces de facelo convencionalmente.

- Esto é incoherente coa opción que aquí se plantexa. Nun primeiro momento, ainda que teñan a tarxeta diante, trazarán o nome con boliñas, culebritas, etc. A evolución no trazado do seu nome permitiralles ter un recurso de 1ª orde para avanzar dunha etapa a outra.

- Primeiro recoñecen o nome, despois escríbeno.

A partir dos nomes aprenden:

- A diferenza entre letras e debuxos.
- A diferenza entre letras e números.
- A diferenza entre letras e garabatos.
- O carácter discreto das letras.
- As diferenzas entre as distintas letras ou grafías.

- A orientación esquerda-dereita do nome e da escritura.

- Que o escrito sirve, de verdade, para algo concreto.
- O repertorio de grafías.
- O mellor exercicio grafo-motor, ao escribir.
- Exercicio de memorización ao ler.

Actividades tipo para traballar co nome propio:

- Buscar a tarxeta do seu nome todos os días nada máis chegar á escola para realizar o rexistro de cantos hai na casa e cantos na escola.
- Agrupar os nomes das nenas e nenos da clase que comenzan pola mesma letra (propiedade cualitativa).
- Agrupar os nombres das nenas e nenos da clase que teñen o mesmo número de letras (propiedade cuantitativa).
- Ver cales son os nomes máis longos e os máis curtos.
- Buscar si hai nomes compostos ou simples.

- Escribir os nomes das nenas e nenos que están na casa.
- Pasar lista a persoa encargada de cada día.
- Escribir sempre o seu nome en todas as actividades que realicen.
- Comprobar se encerran outras palabras. Por ex. MARCOS – MAR, SUSANA – ANA, etc.
- Compoñer o seu nome con letras móbiles empregando a tarxeta como modelo.
- Localizar as letras do seu nome en textos que se estén empregando na aula.

- Localizar o seu nome nos listados das nenas e nenos da aula.
- Escribir no encerado, cada día, o nome da persoa encargada reflexionando sobre sí é curto ou longo, por que letra empeza, por cal finaliza, cantas ten, que outras palabras comenzan igual, etc.
- Asociar os nomes das nenas e nenos da aula ás súas correspondentes fotografías.
- Abrir o ficheiro de personaxes de contos. Estas tarxetas servirán para realizar todas as actividades que se poden desenvolver cos seus nomes pero terán que ser nomes significativos (de contos que están na aula e que se len con certa frecuencia).
- Etc.

Como deseño a miña práctica de aula???

ESTRUTURA DA PLANIFICACIÓN: (PROPOSTA POR MYRIAM NEMIROVSKY)

- ***Propiedades do tipo de texto*:**
  - Función
  - Autor/autores
  - Público potencial
  - Relación co "real"
  - Extensión
  - Fórmulas fixas
  - Léxico
  - Categorías gramaticais
  - Estrutura do texto
  - Tipografía
  - Formato
  - Uso posterior á lectura
  - Modo de lectura
  - Relación título-contido
  - Relación imaxe -texto
  - Soporte
  - Tempos ou modos verbais
  - Personaxes
  - Temática…

- ***Propiedades do sistema de escritura:***
  - Diferenza debuxo-escritura
  - Propiedades cualitativas
  - Propiedades cuantitativas
  - Direccionalidade do sistema
  - Tipos de letra
  - Ortografía
  - Puntuación
  - Separación entre palabras…

Ler para que? Sempre hai un obxectivo diferente e a estratexia a empregar non pode ser a mesma.

A velocidade lectora e a insistencia no decodificado vai en detrimento da comprensión. Son aspectos necesarios pero non teñen que ir sempre parellos: «ler con calma, reler, para comprender»

Que implica ensinar a ler e escribir?

Propiciar que as nenas e nenos avancen no dominio da linguaxe escrita, que sexan cada vez mellores produtores e intérpretes de textos de diferentes tipos, con distintas funcións e distintas propiedades.

Resultará imprescindible incorporar á escola todo tipo de textos, pero tendo sempre en conta a súa función social.

A clasificación dos textos que utilizamos é a proposta por Maruny Curto e Outros (1997)

- Textos informativos
- Textos enumerativos
- Textos prescriptivos
- Textos expositivos
- Textos literarios

Escribir a partir dos contos porque son o primeiro texto que empregamos para provocar nas nenas e nenos a súa primeira experiencia literaria e o seu primeiro contacto, de xeito planificado, cos textos.

Lemos un conto a diario como primeira actividade do día despois da acollida durante todo o ciclo de educación infantil.

O texto é a unidade básica de comunicación escrita que ten significado e sentido propio. So a través dos textos a aprendizaxe da linguaxe escrita adquire significación e sentido.

Texto literario narrativo

- Como lectores.
- Como escritores.

aí vai educación
Recursos Educativos Abertos

Somos escritores... Por primeira vez!!

Somos escritores...Por primeira vez!!

Lectura e análise de contos

Reescribimos un conto

Primeiro borrador individual

Escritura e edición dun texto colectivo.

Revisión do borrador dun compañeiro

Ilustracións do texto individual

Escritura final, maquetación e publicación

Que aprendimos?

Guía didáctica

Somos escritores...Por primeira vez!!

Somos escritores...Por primeira vez! é un REA que pretende desglosar os pasos, para o alumnado e o profesorado, cando nos enfrentamos á difícil tarefa de ensinar e aprender a escribir un texto literario.

A presente secuencia didáctica está organizada en dous bloques: a descrición de actividades para realizar co alumnado e a guía didáctica coa correspondente xustificación curricular.

Este traballo está deseñado para 2º de Educación Primaria, pero todas as tarefas son abertas polo que pode ser facilmente adaptada e utilizada noutros niveis educativos.

O seu obxectivo fundamental é contribuír ao coñecemento e utilización da lingua para desenvolver hábitos de lectura e escritura no

Proyecto EDIA. Recurso: "Somo | Somos escritores... ¡por primera

descargas.educalab.es/cedec/proyectoedia/reaprimaria/somos_escritores/index.html

GOBIERNO DE ESPAÑA | MINISTERIO DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE | intef Instituto Nacional de Tecnologías Educativas y de Formación del Profesorado | cedec Centro Nacional de Desarrollo Curricular en Sistemas no Propietarios

Somos escritores... ¡por primera vez!

menú

Somos escritores... ¡por primera vez!

Lectura y análisis de cuentos

Reescribimos un cuento

Primer borrador individual

Escritura y edición de un texto colectivo.

Revisión del borrador de un compañero

Ilustraciones del texto individual

Somos escritores... ¡por primera vez!

Pablo Nimo y Mª Teresa Neira. *Cuentos creados con el REA "Somos escritores... por primera vez!"* (CC BY-SA)

"Somos escritores... ¡por primera vez!" es un recurso educativo abierto (REA) que pretende desglosar los pasos, para el alumnado y el profesorado, cuando nos enfrentamos a la difícil tarea de **enseñar y aprender a escribir un texto literario narrativo (cuento)**.

Recursos Educativos Abertos

Fotografía e contos. Arte e letras.

Fotografía e contos. Arte e letras.

Lectura de textos literarios, ideas previas e motivación

Descripción

Proposta de escritura dun conto

- Fórmulas fixas
- Selección fotografía
- Personaxe principal
- Conectores temporales
- Estrutura e escritura
- Título
- Actividades do sistema de escritura

Ilustración e edición

Guía didáctica

Proposta de escritura dun conto

ACTIVIDADE: Proposta de escritura dun conto a partir da fotografía que seleccionen. Esa imaxe será o espazo onde se desenvolverá a acción.

Estes serán os elementos sobre os que necesitamos reflexionar e elaborar para realizar a escritura:

1. Fórmulas fixas
2. Selección fotografía
3. Personaxe principal
4. Conectores temporais
5. Estrutura

(cc) BY-SA Licenciado baixo a Licenza Creative Commons Recoñecemento Compartir igual 4.0

Proyecto EDIA. "Fotografías y c

Fotografías y cuentos. Arte y le

descargas.pntic.mec.es/cedec/proyectoedia/infantil/fotografiasycuentos/index.html

Fotografías y cuentos. Arte y letras.

menú

- Fotografías y cuentos. Arte y letras.
- Actividades iniciales
- Propuesta de escritura de un cuento
- Ilustración y edición
- GUÍA DIDÁCTICA
- FICHA TÉCNICA Y DESCARGA
- OPINA SOBRE EL RECURSO

Fotografías y cuentos. Arte y letras.

"Fotografías y cuentos" es una secuencia didáctica cuyo objetivo principal es que **el alumnado edite un cuento individual** con cierta calidad (coherencia entre el título-contenido, descripción personaje principal, estructura de texto narrativo y uso de conectores), en el que el espacio donde se desarrollará la acción **viene dado por una fotografía que elegirán libremente entre una selección.**

Las imágenes del REA se corresponden con la implementación de esta secuencia didáctica en un aula de **2º de Educación Infantil (4 años)** en el CEIP Pío XII de Santiago de Compostela.

SECUENCIA PUNTUAL ESTABLE SOBRE PERSONAXES DE CONTOS

- Proposta: un día á semana, estable ao longo de todo o curso escolar, debuxar o personaxe principal do conto lido ese día.

Actividades :

- Lectura habitual de textos literarios na aula, sempre como primeira actividade do día. A lectura faise en silencio, sen interrupcións e sen ensinar as ilustracións, estas vense ao finalizar a lectura.

- Os contos lidos teñen fórmulas de comezo e final (había unha vez… colorín colorado…), estrutura de texto narrativo –principio, nó e desenlace-, un léxico rico e variado e as ilustracións son de calidade.

- Os luns lemos un conto cuxo personaxe principal sexa unha persoa (nena, neno, home, muller, raiña, anano, et.)

- As nenas e nenos, de maneira individual, debuxarán o personaxe principal do conto lido e escribirán o título do conto.

- Cada nena e neno gardará na funda correspondente o seu traballo identificando o seu nome.

Obxectivos

- Ir apropiándose das distintas propiedades dos textos literarios.
- Recoller a súa evolución na representación do esquema corporal.
- Identificar os personaxes dun texto lido.
- Recoller a súa evolución na aprendizaxe do sistema de escritura.
- Evolucionar na representación do esquema corporal.
- Recoller a evolución no debuxo.
- Identificar e recoñecer o seu nome e o das súas compañeiras e compañeiros.
- Desenvolver hábitos de orde cos seus traballos.
- Participar nas actividades grupais.

Contidos referidos aos textos literarios

- Modo de lectura
- Formato
- Personaxes
- Relación título - contido
- Relación imaxe - texto
- Relación co real
- Uso posterior á lectura
- Soporte
- Persoas autoras

Modelo de proposta para traballar sistema de escritura

Mayus+Arrastrar para mover la regla ho

Curso 2018-19

1º trimestre

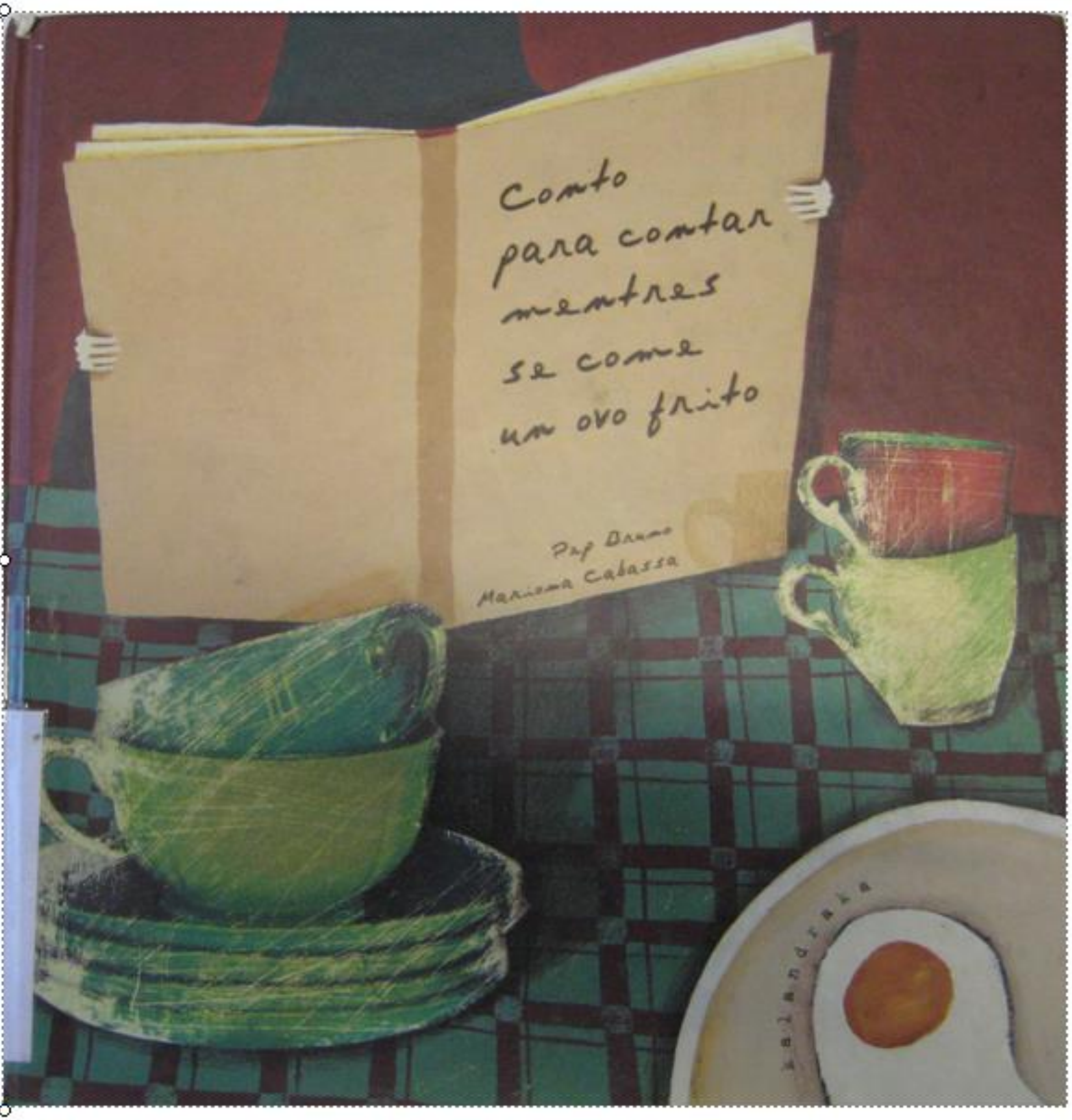

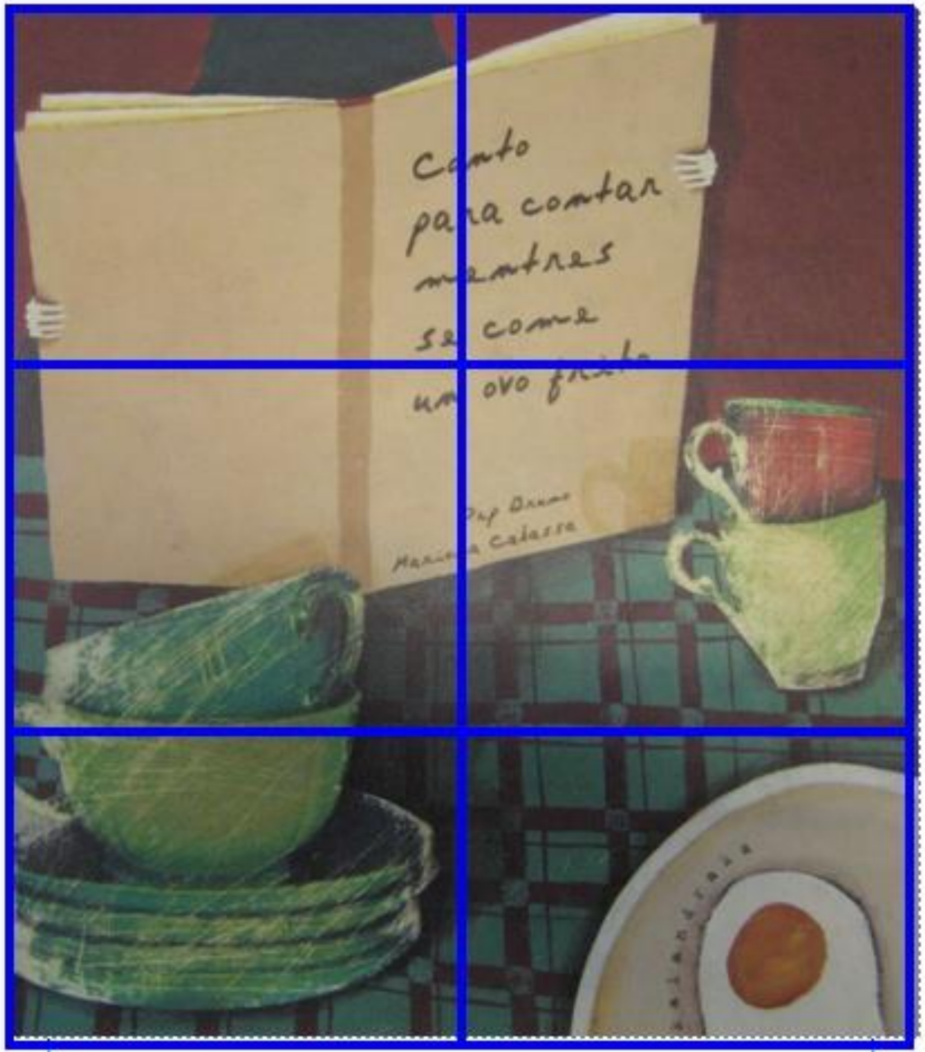

CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	
SE	COME	UN	OVO	FRITO

CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO

CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO
CONTO	PARA	CONTAR	MENTRES	SE	COME	UN	OVO	FRITO

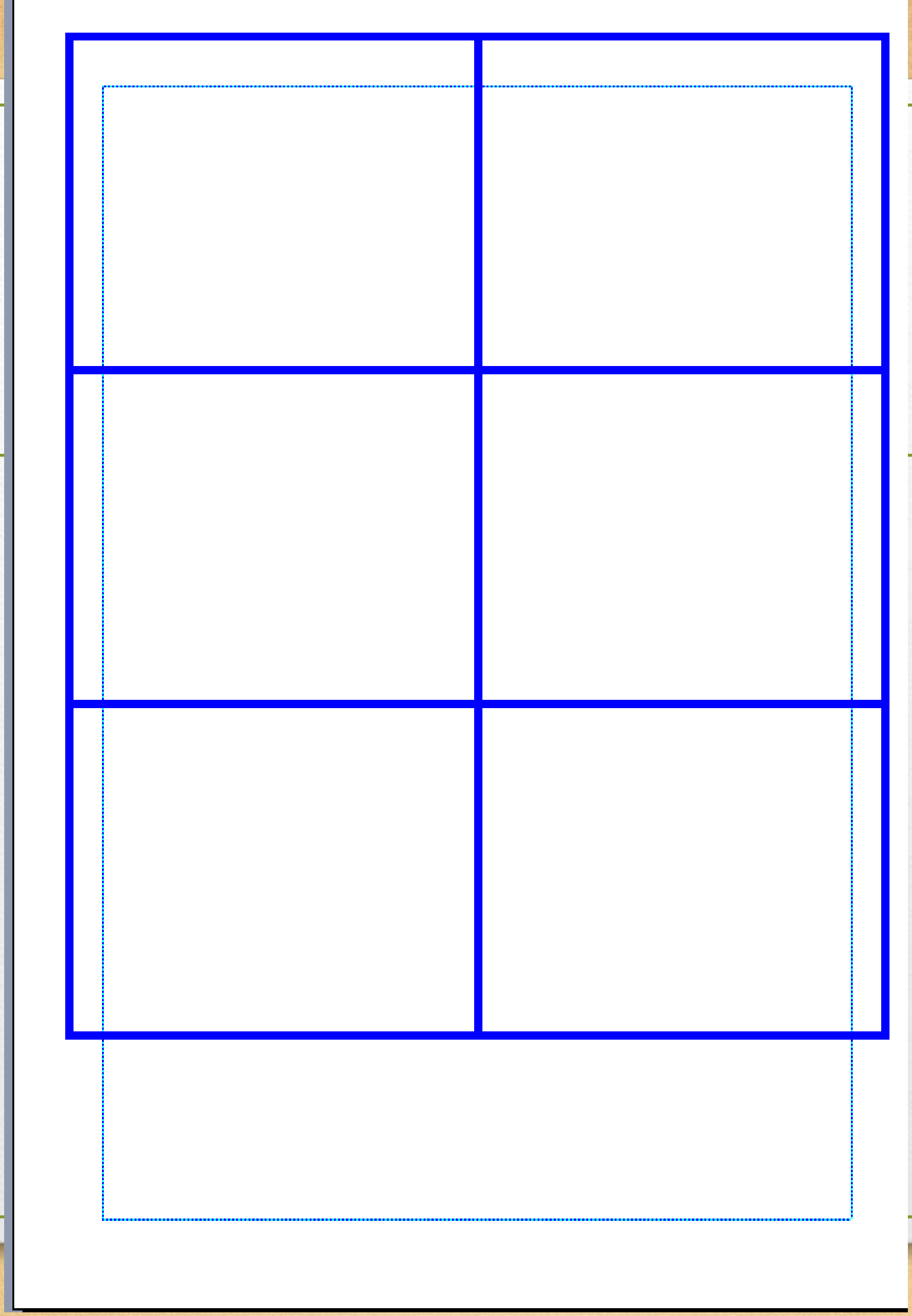

TÍA HELENA	GALIÑA ANSELMA
REI	ALCALDE
AVOA	AVOA
TÍA HELENA	GALIÑA ANSELMA
REI	ALCALDE

TÍA HELENA	GALIÑA ANSELMA
REI	ALCALDE
AVOA	AVOA
TÍA HELENA	GALIÑA ANSELMA
REI	ALCALDE

G	A	L	I	Ñ	A	
A	N	S	E	L	M	A
T	Í	A				
H	E	L	E	N	A	
A	L	C	A	L	D	E
A	V	O	A			
R	E	I		X	A	N

G	A	L	I	Ñ	A	
A	N	S	E	L	M	A
T	Í	A				
H	E	L	E	N	A	
A	L	C	A	L	D	E
A	V	O	A			
R	E	I		X	A	N

TÍA HELENA	AVOA
ALCALDE	REI

CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO
CONTO PARA CONTAR MENTRES SE COME UN OVO FRITO

Tabla

OUTROS TÍTULOS

Cuadro de texto

OUTROS FINAIS

R	E	I	W	T	Y	U
A	V	O	A	M	S	Z
G	A	L	I	Ñ	A	B
A	N	S	E	L	M	A
A	L	C	A	L	D	E
T	I	A	V	B	K	Ñ
H	E	L	E	N	A	C

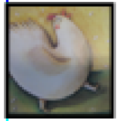

GALIÑA ANSELMA

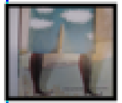

AVOA

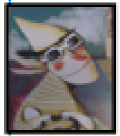

TÍA HELENA

REI

ALCALDE

Imagen
e foi correndo

Busca as palabras que rematan igual (ou que riman).

TÍA HELENA COMENDO DOCES DE XEMA.

O ALCALDE, DE TRAXE NOVO, CASCANDO NO PRATO UN OVO.

A AVOA FACENDO SOPAS E OVOS NA CAZOLA.

O REI COMELLÓN ENGULINDO UN TORTILLÓN.

Cambia as palabras por outras que rematen igual, que tamén rimen:

O REI **COMELLÓN** CUNHA FAME DE… **LEÓN**

O **ALCALDE** ROSMANDO POLA VIAXE EN… **BALDE**

A **AVOA** REGAÑANDO A… **MOA**

TÍA **HELENA** CUN POUCO DE… **PENA**

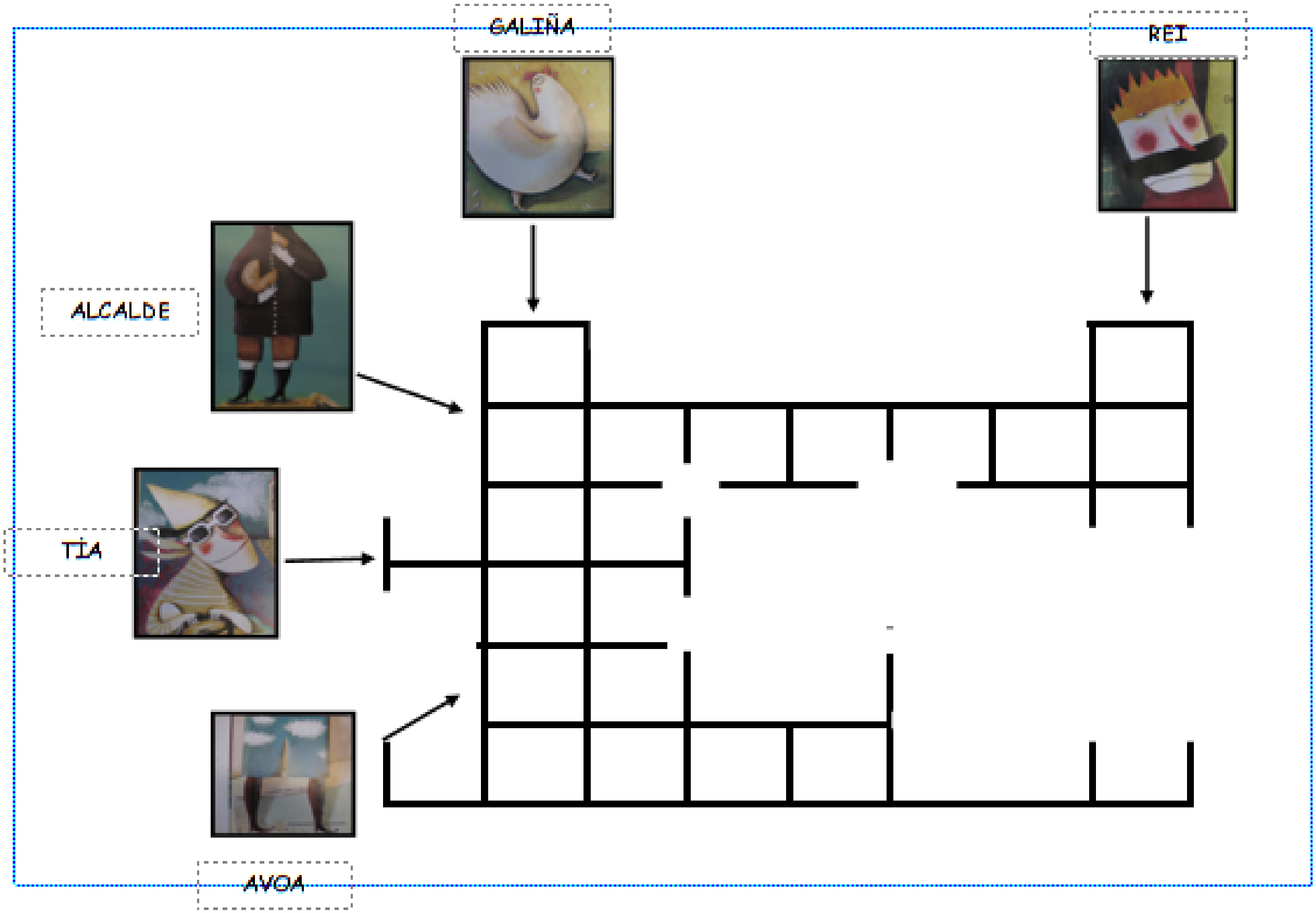

GALIÑA
REI
ALCALDE
TÍA
AVOA

- Actividades de lectura e actividades de escritura.
- Sempre significativas e contextualizadas.

- Produción textual fronte a sistema de escritura.
- A metodoloxía tradicional incide no sistema de escritura.
- Leer para que?? Sempre hai un obxectivo diferente e a estratexia a empregar non pode ser a mesma.

SECUENCIA ESTABLE SOBRE TEXTO INFORMATIVO (PRENSA)

- Proposta: un día á semana, estable ao longo de todo o curso escolar, escritura do pé de foto dunha noticia.

- Todas as secuencias forman parte da programación que xustifica a miña práctica ante inspección educativa.

Actividades

- Lectura (un día estable) dos titulares, subtitulares e pés de foto das noticias máis destacadas nalgún xornal do día (empezamos polos autonómicos).
- Reflexión sobre o formato do xornal, o contido, o modo de lectura, as diferentes tipografías, as diferentes seccións e as imaxes.

- Lectura completa dunha noticia, escollida pola docente, excepto o pé de foto.
- En gran grupo proposta de pés de foto reflexionando sobre a coherencia e a extensión.
- Escribimos no encerado todas as propostas e eliximos unha.
- Escritura, respectando a etapa na que se atopan, por parte das nenas e nenos do pé de foto escollido nunha copia da fotografía.

Obxectivos

- Ir apropiándose das distintas propiedades dos textos informativos.
- Recoller a súa evolución na aprendizaxe do sistema de escritura.
- Identificar e recoñecer o seu nome e o das súas compañeiras e compañeiros.
- Desenvolver hábitos de orde cos seus traballos.
- Participar nas actividades grupais.

Contidos

referidos aos textos informativos

- Modo de lectura
- Formato
- Tipografía
- Relación imaxe-texto
- Relación co real
- Uso posterior á lectura
- Soporte

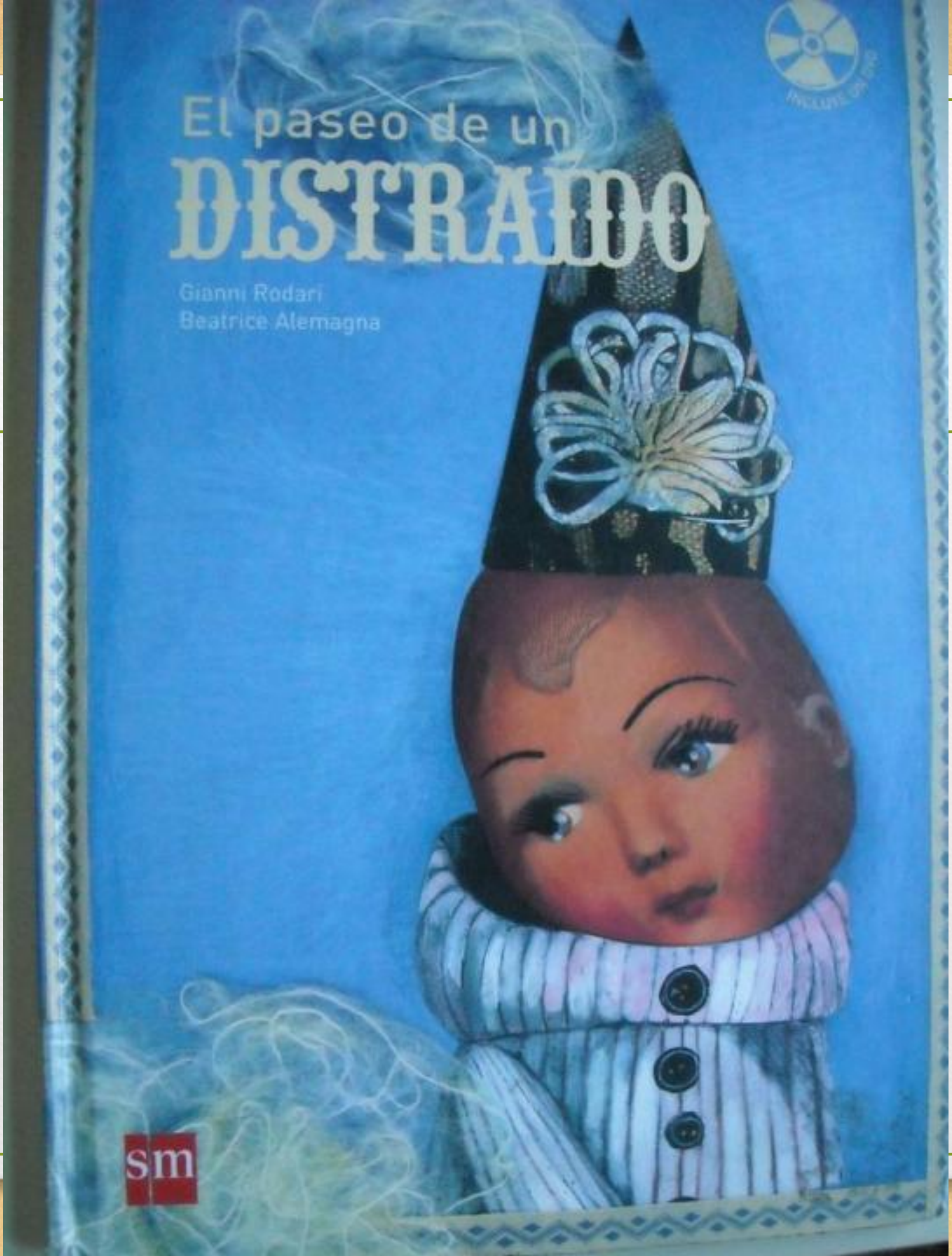
El paseo de un
DISTRAIDO
Gianni Rodari
Beatrice Alemagna
sm

MAN
ORELLA
PERNA
OLLO
BRAZO

EL PASEO DE UN DISTRAÍDO

EL PASEO DE UN DISTRAÍDO

EL PASEO DE UN DISTRAÍDO

EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO
EL	PASEO	DE	UN	DISTRAÍDO

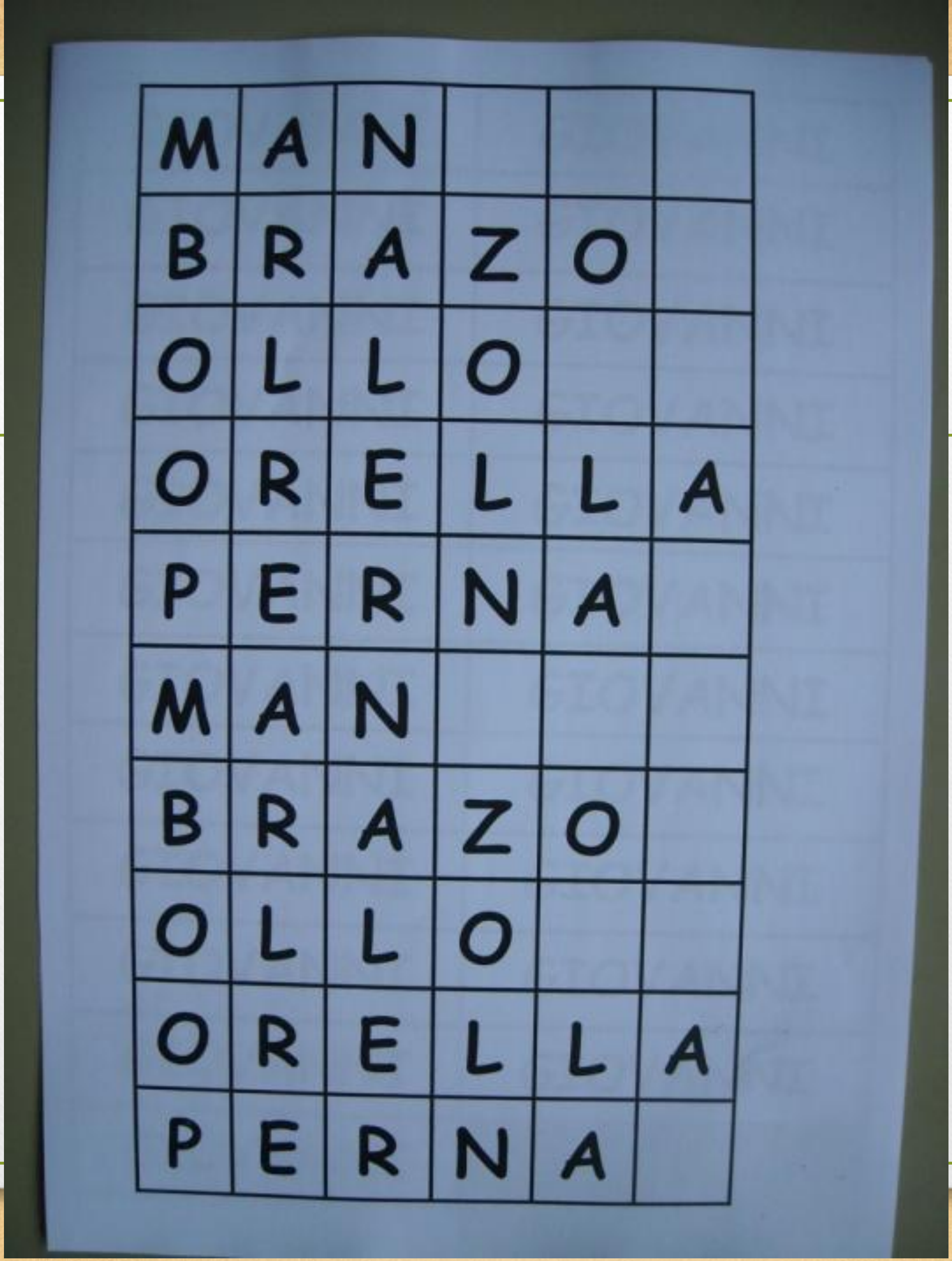
M A N
B R A Z O
O L L O
O R E L L A
P E R N A
M A N
B R A Z O
O L L O
O R E L L A
P E R N A

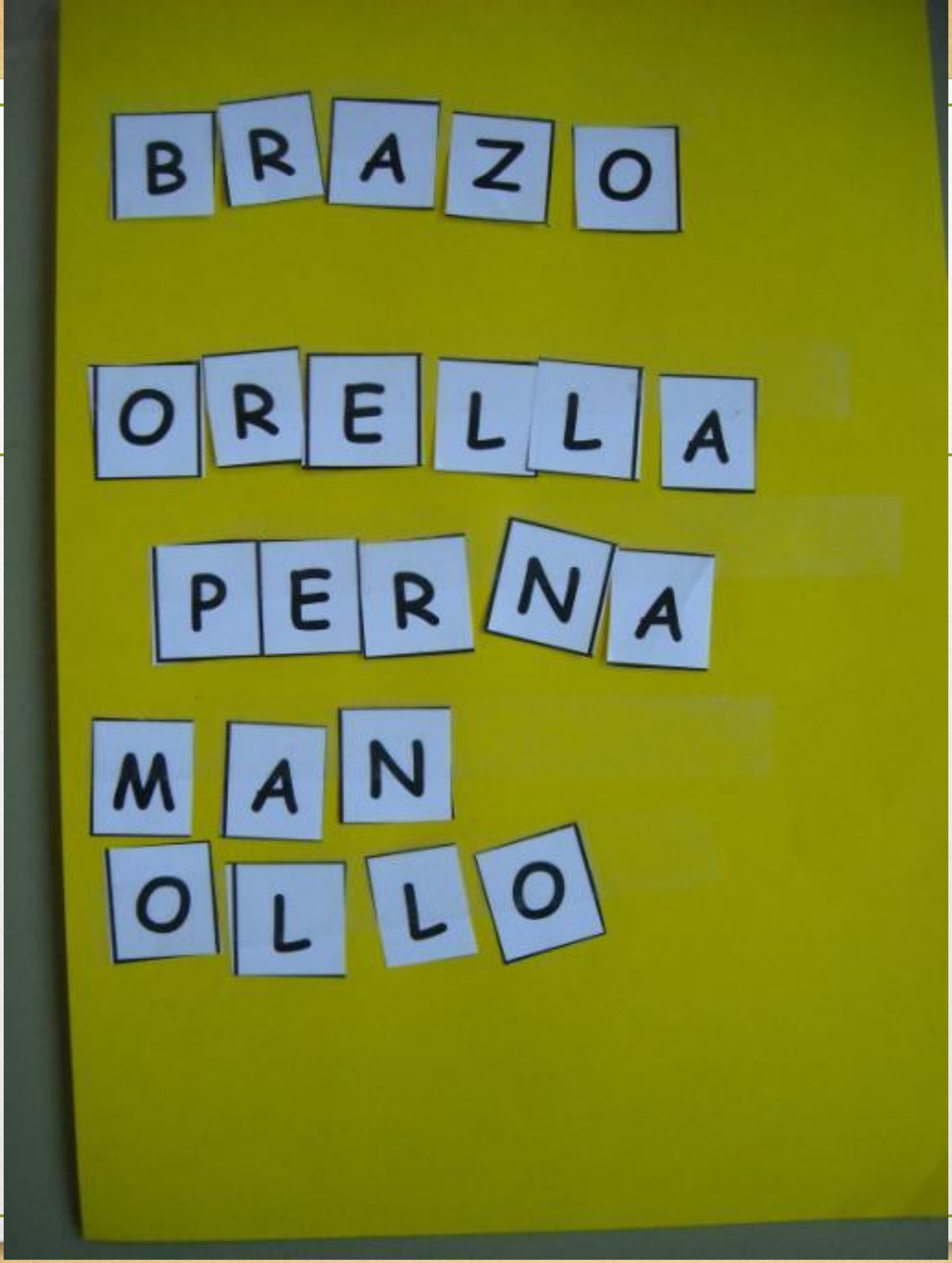
BRAZO
ORELLA
PERNA
MAN
OLLO

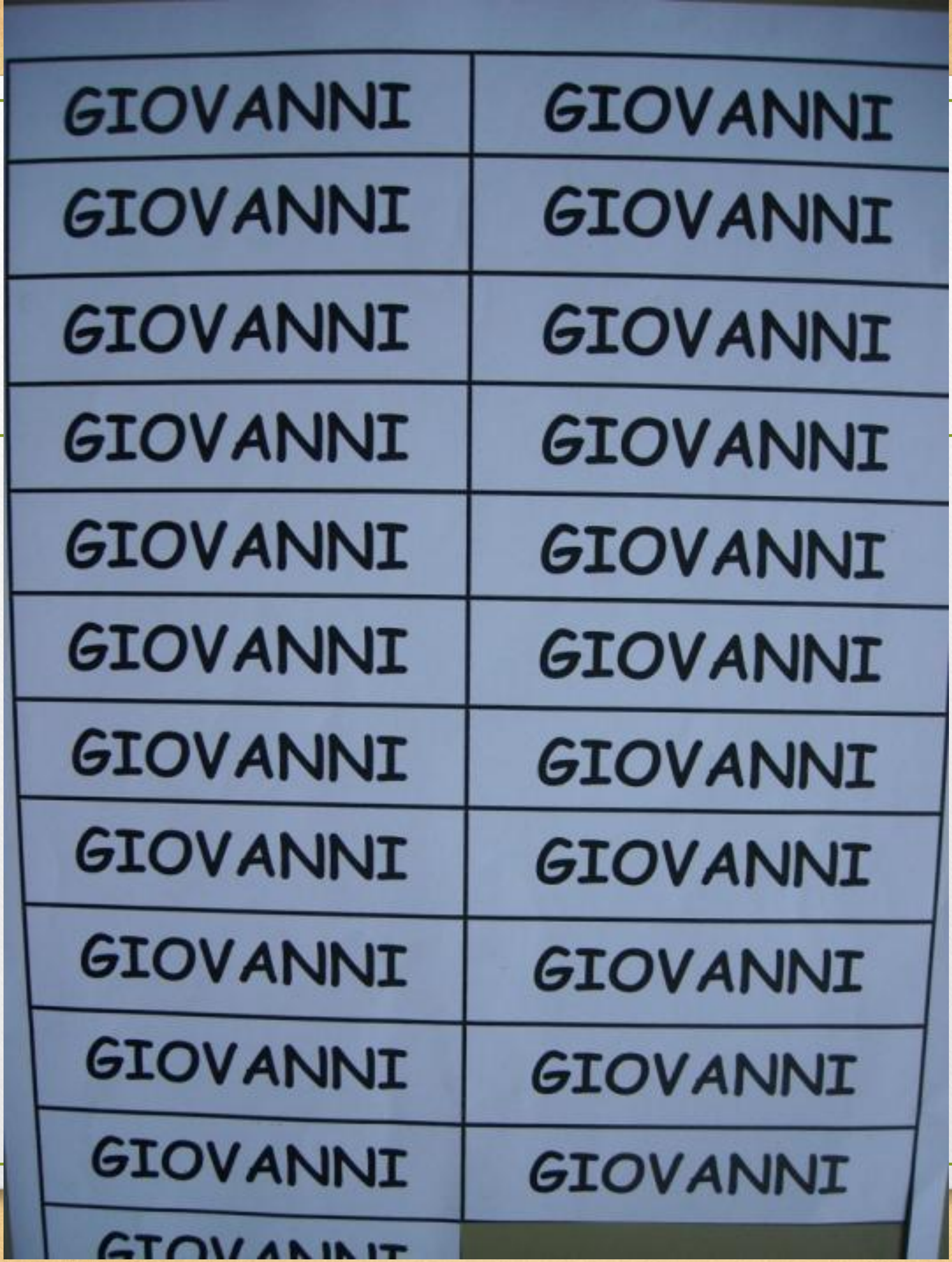
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI
GIOVANNI

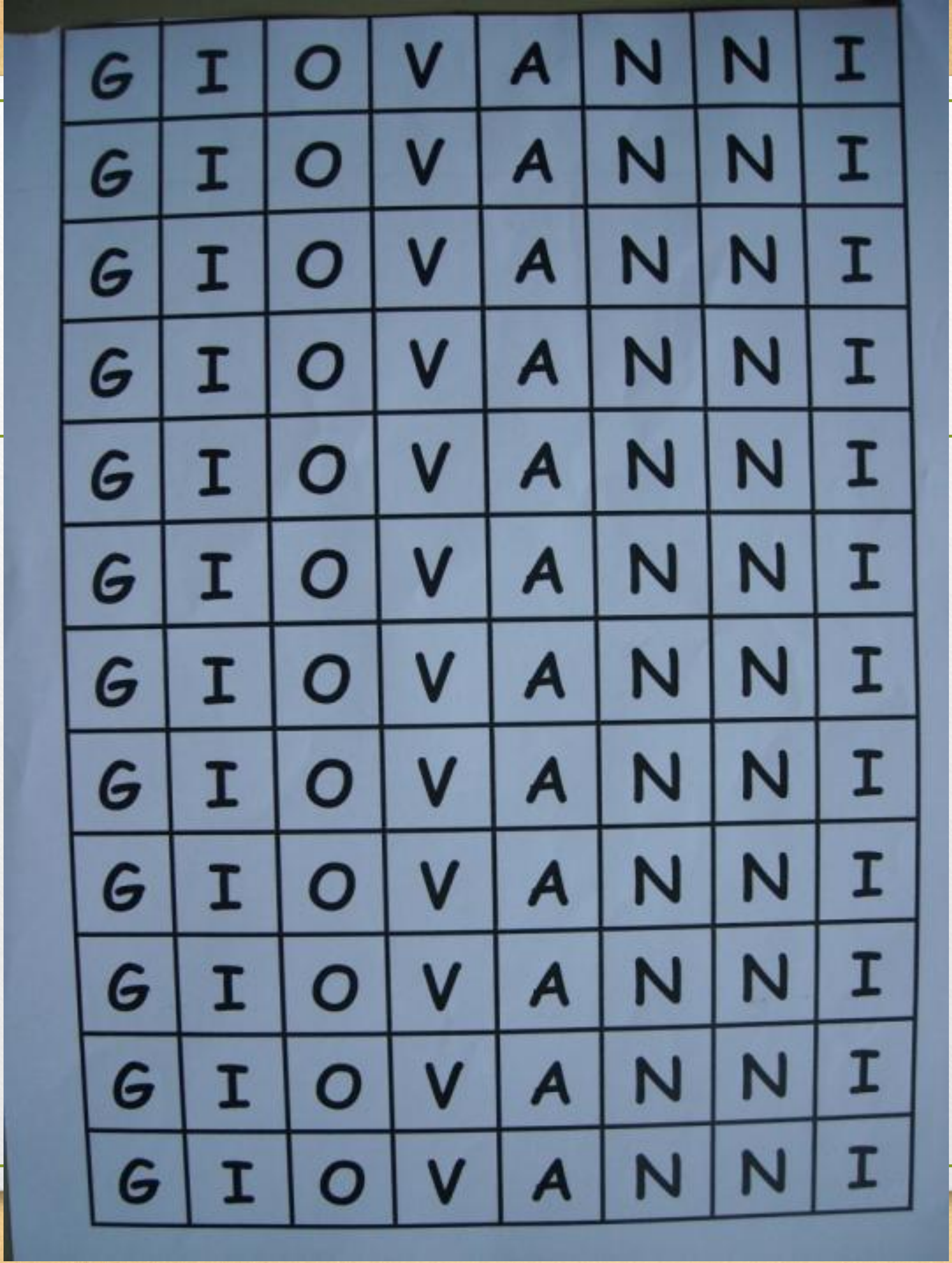
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I
G I O V A N N I

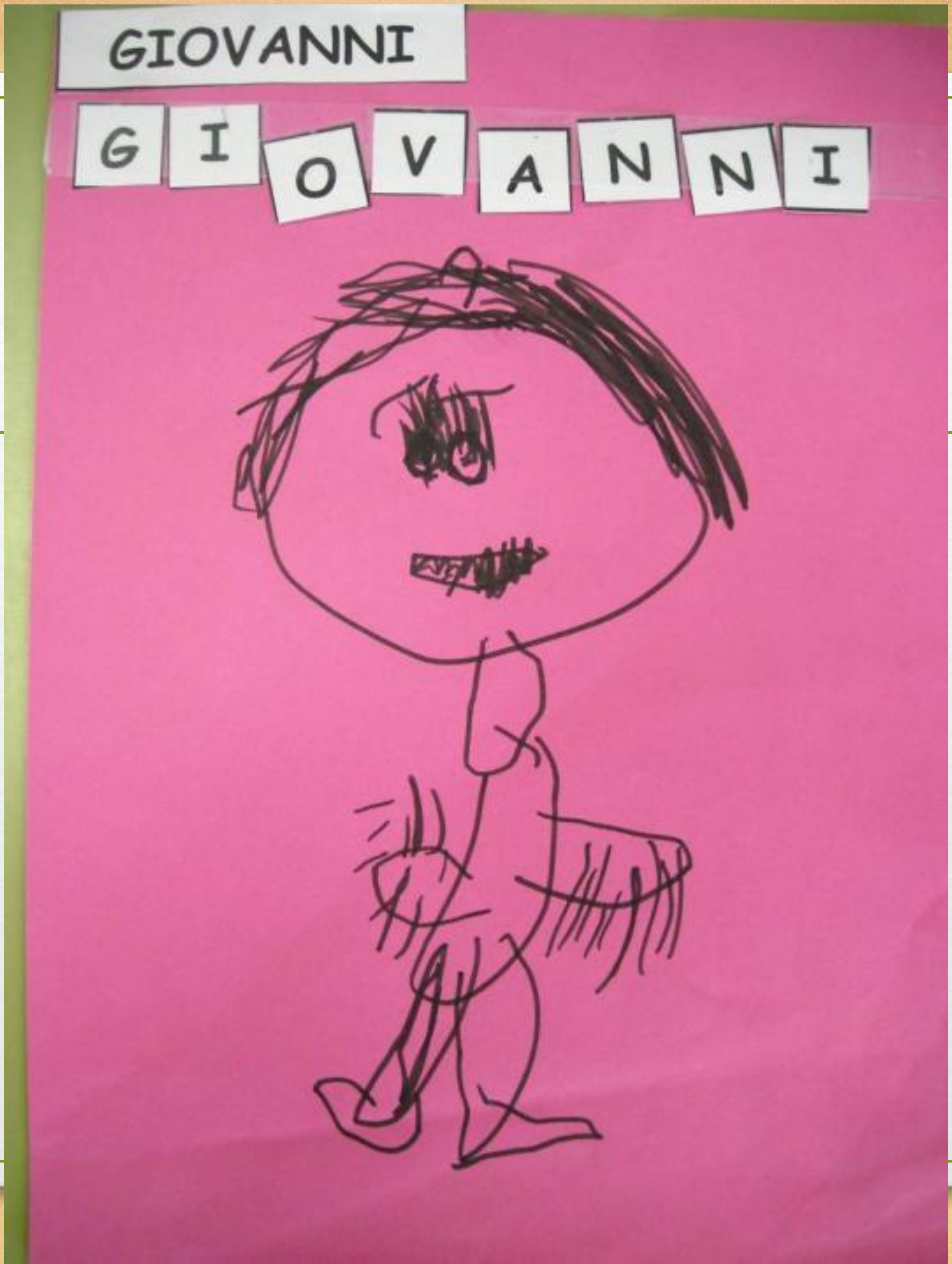
GIOVANNI
GIOVANNI

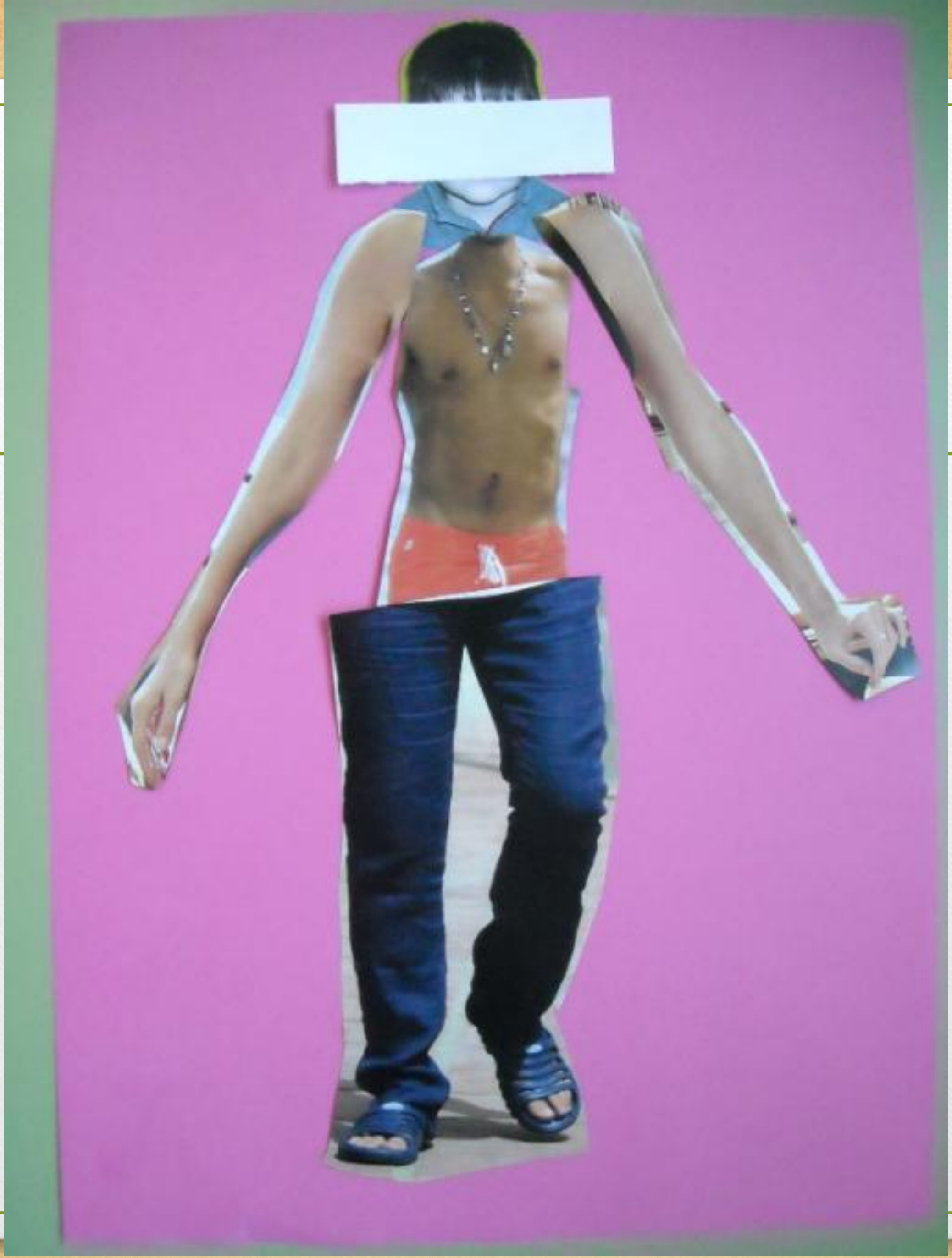

A NOTICIA

- COMUNICACIÓN DO CONGRESO:
- *"HISTORIA, USOS Y APRENDIZAJE DEL LENGUAJE ESCRITO".* VITORIA

Propiedades do texto traballadas:

- Función.
- Relación co real.
- Estrutura do texto.
- Tipografía.
- Formato.
- Uso posterior á lectura.
- Modo de lectura.
- Relación título-contido.
- Relación imaxe-texto.

Propiedades do sistema de escritura:

- Propiedades cualitativas.
- Propiedades cuantitativas.
- Direccionalidade do sistema.
- Tipos de letra.
- Separación entre palabras.

As actividades organízanse en torno a estes bloques:

- Periódicos e noticias: Que son, para que sirven, a quen interesan…?
- Formato da noticia.
- Esquema da noticia.
- Comparar conto e noticia.
- Análise tipográfico dos periódicos.
- Modo de lectura.
- A prensa como información.
- Outros.

Xornais e noticias.

- Montar un quiosco na aula para ofrecerlle ás nenas e nenos a posibilidade de manexar o maior número posible de exemplares.
- Non é preciso que sexan do día.
- As emisoras de radio poden ser un bo recurso para o suministro.
- O primeiro que facemos é manexalos libremente e propoñerlle compoñer os seus nomes buscando as letras nos xornais (xa aparecen tipografías variadas).

Compoñer un libro con noticias das diferentes seccións:

- Recortar nun xornal concreto o nome de todas as seccións que aparecen. Analizalas e ver cal é o seu sentido.
- Preparar cartolinas co nome de cada unha das seccións na parte superior (recortadas do periódico).
- En parellas buscarán unha noticia correspondente a cada sección, recortarana e pegarana na cartolina correspondente.
- Colócanse as cartolinas na mesma orde en que aparecen no periódico e confecciónase un libro de aula.

Formato da noticia.

- Traballar oralmente o formato da noticia: titular-subtitular-epígrafe-lead-foto-pé de foto.
- Recompoñer unha noticia marcando as partes de que consta.
- Poñerlle o nome a cada parte da noticia. Poden escribilo elas e eles ou darlle nós os nomes e que os coloquen.
- Recortar algún titular en palabras e recompoñelo.
- Contar as palabras que aparecen nun titular, memorizalo e lelo.

- Poñerlle o titular a unha noticia que le a docente: a noticia supone que ten que suscitar interés nas nenas e nenos.
- Lémola, vemos as fotos, lemos os pés de fotos, todo, agás o titular.
- Entre todos propoñemos posibles titulares e opinan si lles parecen axeitados ou non, algúns elimínanse por ser pouco significativos, outros por dar demasiada información, etc.
- Cada unha e cada un escolle o que máis lle gusta e escríbeo.
- Comparamos os seus titulares co que traía a noticia.

Esquema da noticia (estrutura).

- A noticia debe respostar a unhas preguntas:
- Quen?
- Que?
- Cando?
- Onde?
- Por que?
- Como?

O conto e a noticia.

- Comparar as diferentes linguaxes dun texto literario e dun texto periodístico sen olvidar que a función dunha noticia é informar sobre sucesos reais.

Análise tipográfico.

- Ver diferentes tipos de letras e relacionalas.
- Comparar as letras do nome do periódico coas dos titulares e as dos pés de foto.
- Falar dos diferentes tipos de letra e saber como se chaman e para que se usan con maior frecuencia: negrita, maiúsculas, minúsculas, cursiva, letra scrip.
- Reflexionar sobre a importancia do tipo de letra na prensa: atractiva, de fácil lectura, clara.

Modo de lectura.

- Manexo autónomo de diferentes xornais. Facerlles ver o modo de lectura.
- Comparar como lemos un conto e como lemos o xornal.
- A mellor maneira de levalo á práctica é ler xornais na aula.

SECUENCIA DIDÁCTICA PUNTUAL CON TEXTO ENUMERATIVO: LAND ART

Realizamos unha experiencia de Land Art e como última actividade escribimos un texto enumerativo para acompañar a felicitación navideña.

Nunha primeira visita ao espazo elixido para a instalación (Alameda de Santiago) recollemos materiais (follas, landras, paus, pedras,…) que levamos á aula e que nos serviron para desenvolver un proceso de observación e exploración das súas cualidades así como de experimentación ao transformalos.

Os artistas contemporáneos que utilizamos de referentes foron Andy Goldsworthy e Richard Shilling.

Na proposta participaron 300 nenas e nenos de educación infantil e 1º de primaria

Realizamos unha posta en común de palabras que podían definir como e que sentíramos:

Xenial, alegría, ideas, beleza, espiral, proxecto, círculo, risa, lectura, traballo, amizade, imaxes, arte, festa, aire, amor, terra,…

Por parellas escribiron estas palabras ou outras.

A proposta era pensar no listado entre os dous membros da parella e poñerse dacordo para trazar.

Para pechar a secuencia didáctica: Da forma natural ao texto

Webgrafía

www.aiovai.org

https://www.youtube.com/watch?v=_H54tEqlB4o&t=25s

---

http://descargas.educalab.es/cedec/proyectoedia/reaprimaria/somos_escritores/index.html

http://descargas.pntic.mec.es/cedec/proyectoedia/infantil/fotografiasycuentos/index.html

Proyecto EDIA-CEDEC (Centro Nacional de Desarrollo Curricular en Sistemas no Propietarios)

Bibliografía

- Ferreiro, E. y Teberosky, A. (1979): *Los sistemas de escritura en el desarrollo del niño*. México. Siglo XXI
- Bettelheim, B. y Zelan, K. (1983): *Aprender a leer*. Barcelona. Editorial Crítica.
- Cassany, D. (1989): *Describir el escribir. Cómo se aprende a escribir*. Barcelona. Paidós.
- Teberosky, A. (1992): *Aprendiendo a escribir*. Barcelona. Ice-Horsori.
- Solé, I. (1992): *Estrategias de lectura*. Barcelona. Graó.
- Pennac, D. (1993): *Como una novela*. Barcelona. Editorial Anagrama.
- Coll, C. y otros (1993): *El constructivismo en el aula*. Barcelona. Graó.

- Nemirovsky, M. (1999): *Sobre la enseñanza del lenguaje escrito… y temas aledaños*. Maestros y Enseñanza. Paidós.
- Lerner, D. (2001): *Leer y escribir en la escuela: lo real, lo posible y lo necesario.* México. Fondo de Cultura Económica.
- Bofarull, M.T. y otros (2001): *Comprensión lectora. El uso de la lengua como procedimiento.* Graó.
- Tolchinsky, L. y Simó, R. (2001): *Escribir y leer a través del currículum.* Cuadernos de Educación. Ice-Horsori.
- Fons Esteve, M. (2004): *Leer y escribir para vivir. Alfabetización inicial y uso real de la lengua escrita en la escuela*. Barcelona. Graó.
- Nemirovsky, M. y otros (2009): *Experiencias escolares con la lectura y la escritura*. Graó.

Grazas pola súa atención

Mª Teresa Neira González

terepola@edu.xunta.es